

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICA

Preus de suscripció

REUS. Ptes. 1'50 al mes.
Fora. 4'50 trimestre
Estranger. 9

Número solt 5 cèntims

Anuncis segons tarifa

ANY XI.

REUS, DIVENDRES 20 D'OCTUBRE DE 1916

Núm. 240

GRAN HOTEL DE LONDRES

HOTEL DE PRIMER ORDRE

:: Habitacions amb teléfon urbá i interurbá :: Habitacions amb banys, dutxes i teléfon ::

S. GIL VERNET

METGE-CIRURGIÀ DE L'HOSPITAL DE STA. CREU.—EX PREPARADOR

ANATÓMIC PER OPOSICIÓ DE LA FACULTAT DE MEDICINA

Cirurgia :: Matriu :: Vies urinaries

ESPECIALITAT EN LA CURACIÓ DE LES HERNIES

Consulta de 6 a 9

Carrer Nou de Sant Francesc, 5, pral. - BARCELONA

Els fets del 19 d'agost a Girona

(De l'extracte oficial de les sessions del Congrés corresponent a la del dia 14 d'octubre de 1916)

PARLA EN MARCELÍ DOMINGO

Yo no sé si los señores diputados tienen noticia exacta de lo sucedido en Gerona. Lo sucedido en Gerona fué lo siguiente:

Hacia largo tiempo que había en Gerona un general gobernador de la plaza que, por su mala conducta, por el espectáculo que daba diariamente en los cafes y en las casas de lenocinio, era un mal ejemplo... (El señor Seoane. No está el señor ministro de la Gobernación.—El señor Nougués: Está el Gobierno.—El señor Ayuso: Ya contestará el señor ministro de la Guerra. Esto interesa a todo el Gobierno y a la Cámara.—El señor Presidente agita la campanilla.)

Esta conducta del general fué denunciada a quien correspondía i advertida al Capitán general de Cataluña, pero por nadie fué advertido para que moderara su manera de proceder, ni se sabe que se le amonestara, exigiéndole que se condujera de modo distinto. Pueden suponer los señores diputados que esta conducta del general había de influir cerca de los jefes y oficiales de la guarnición de aquella ciudad.

A primeros de agosto, con este ambiente, con este espejo de los de arriba, llegaron a la población, recientemente salidos de la Academia, dos oficiales. Estos oficiales, estimulados sintiendo por el ejemplo que recibían de sus superiores, se creyeron con más amplia libertad, con muchísimo más derecho, para obrar por su cuenta. (El señor Seoane: Pido la palabra para intervenir en la interpelación, consumiendo un turno.)

Y un día pusieron su casa frente a un convento de monjas, se establecieron allí; tan indecorosos eran los espectáculos que daban, tan indecentes, que hubo de intervenir el alcalde obli-

gando a aquellos oficiales a que desalojaran la habitación. Se apartaron de allí y se establecieron frente a una fábrica donde trabajaban mujeres; repitieron los espectáculos con tal escándalo que fueron continuas las advertencias y fueron reiterados los requerimientos del alcalde. Ni el gobernador militar ni el general exigieron a esos oficiales que moderaran su conducta. «Son cosas de jóvenes, decían; la población no está acostumbrada a esto; esto sucede en todos los sitios.» Aquellos oficiales no sólo daban estos espectáculos: vestíanse con los trajes más grotescos, con los trajes que más podían llamar la atención, que más pudieran asombrar, con objeto de que si alguien les miraba o si alguien se sonreía al verlos, poder ellos insolentarse contra los que así les miraban y pegarles.

Esto pasó un día, otro día, otro día; este era el ambiente que había en Gerona. El día antes de los hechos, un teniente de estos abofeteó a un obrero que estaba en la Rambla de aquella ciudad, porque se atrevió a señalarle con el dedo diciendo que era el que el día antes iba por la población vestido con extravagancia. El obrero le dijo que cuando fuera vestido de paisano se encontraría con él; y al día siguiente, de mañana, el obrero y el militar tuvieron un encuentro, se insultaron, no llegaron a pegarse; pero el insulto para aquellos militares, acostumbrados impunemente a hacerlo todo, a pasar por todo, les pareció que era un agravio, que era una humillación, y decidieron por la noche tomar venganza de ello.

Corrieron las voces por la población de que ellos por la noche iban a tomar venganza de aquel obrero que se había atrevido a insultar a un militar; advirtieron al general que por la noche pudiera ocurrir algo; se lo dijeron al

que hacía las veces de gobernador civil; y por la noche se vió que a la Rambla acudieron los militares vestidos de paisano, con estacas; que con los militares vestidos de paisano, iban los sargentos armados; y cuando la Rambla estaba llena de gente, cuando por allí paseaba toda la población, a un grito que dieron los militares, los sargentos desenvainaron los sables y cayeron brutalmente sobre una porción de obreros que había en el café y sobre los paisanos que paseaban por la Rambla.

El número de heridos, incalculable; heridos militares, ni uno.

No protestó contra este hecho el elemento avanzado de la población, lo sabe S. S.; protestó contra este hecho toda Gerona; conservadores y liberales, republicanos y carlistas, seglares y sacerdotes; todos. ¿Qué ha pasado después? Hace ya más de dos meses que ha sucedido el hecho; hay muchos heridos; no hay ningún herido militar, vuelvo a decir. ¿Qué ha pasado, qué castigos se han impuesto? Pues ni un solo militar ha sido veinticuatro horas arrestado, ni un solo militar está en la cárcel; ni se ha exigido responsabilidad a uno solo de los agresores. Y yo me permito a preguntar: Si hubiera habido un militar herido, ¿cuantos pobres obreros estarían a estas horas en la cárcel? (Ruidores). ¿Cuantos paisanos estarían ahora metidos en la cárcel? ¿Cuantos ciudadanos pacíficos estarían ahora sujetos a la jurisdicción militar?

Yo, señor ministro de la Gobernación y señor ministro de Gracia y Justicia, y a S. S. me dirijo como pudiera hacerlo al señor ministro de la Guerra, me permite decir, y este es el ruego que iba a hacerle, lo siguiente: que a la Cámara se dé una contestación sobre el estado en que se halla la depuración de estos hechos, no por lo que a la Cámara pueda satisfacer, sino por lo que pueda tranquilizar a aquella ciudad. En aquella ciudad hay el temor de que los hechos vuelvan a repetirse. Ha visto que han quedado impunes, que han quedado sin castigo, que los agresores pueden volver a pasearse tranquilamente por la ciudad. Ha visto que ahora, para no seguir el procedimiento que inmediatamente debió haberse seguido, la jurisdicción civil reclama lo que a la jurisdicción militar compete, y en esta disputa de quién ha de ser el competente para seguir el sumario, si la jurisdicción civil o la jurisdicción militar, el asunto está en pie, entretenido, callado, quieto. Es necesaria una respuesta. Porque puede suceder que el día menos pensado, por cualquier cosa, por el más leve incidente, por el más pequeño hecho, en el que quizá nadie tendrá intervención, pero en el que quizá tendrán intervención todos, los hechos vuelvan a repetirse, y entonces la responsabilidad será de aquel Gobierno que, teniendo

la mano muy dura para unos, para los paisanos pobres, la tiene muy blanda para los militares; para los que, como éstos de Gerona, son militares con alta graduación. No tengo más que decir.

El señor DOMINGO: El señor ministro de la Gobernación ha alegado, casi justificando los hechos de Gerona, los motivos siguientes: que aquella noche era una noche de fiesta (El señor ministro de la Gobernación: Una noche de verbena.) y no una noche en que tranquilamente discurría la población paseando por la rambla. Yo no sé qué justificación puede tener el que en una noche de fiesta se produzca un suceso de esta naturaleza. No sé que la fiesta pueda explicar ninguna agresión. (El señor ministro de la Gobernación: No he buscado justificación para eso.) Dice S. S. que no sabe dónde partió la agresión. Yo puedo afirmar que la agresión partió de los militares, y si mi palabra no fuera testimonio suficiente, lo sería el ver que no hubo ni un sólo disparo por parte de los paisanos, lo cual prueba que ni uno solo de los paisanos llevaba armas; que no hubo un sólo herido, ni de palo siquiera, por parte de los militares, lo cual demuestra que los paisanos iban hasta desprovistos de paños. Todos los heridos, en número considerable y algunos de ellos de gravedad, son paisanos. La agresión, insisto en ello, partió de los militares.

LA GUERRA

RESUM DE LES OPERACIONS

Al nord del Somme els francesos acabaren la conquesta del poble de Saily-Saille, essent rebutjats els alemanys al nord-est del poble. Al sud del riu, els francesos s'apoderaren de la primera línia alemanya entre Maisonne i Siaches. En aquestes accions els francesos feren 250 presoners i s'apoderant-se de varies ametralladores. Activitat aèria per ambdúes parts. En el front anglés, segons el part oficial, les tropes britàniques penetraren en les trinxeres alemanyes. Les posicions de l'exèrcit aliat del gros reducte de Schawaben, foren atacades per l'enemic, però fou aquest rebutjat amb grans pèrdues i deixant 70 presoners en poder dels anglesos. Al sector de l'Ancre nombroses incidències en la darrera jornada. Totes elles es desenvoluparen favorablement per als anglesos, enc que no feren canviar, en general, la situació. Relativa calma en el restant del front occidental.

Activitat de patrulles belgues en tot el front de la regió de Klosterhosk i de la Casa del barquer, portant a les seves línies 20 presoners fets en les incursions a les trinxeres alemanyes.

Duels d'artilleria i lluites amb bombes de mà, al sector de Dixmude i cap a Boesinghe.

Al Pasubi i després d'haver destruït les darreres resistències enemigues entre Cosmagnon i la Noite, els italians atacaren les línies austriacques de l'algaria. Una important fortificació construïda pels austriacs en una posició dominant anomenada Dent del Pasubi, fou presa per assalt fent 72 presoners i apoderant-se els italians d'armes i municions. Els italians deixaren acostar a alguns cents metres a les columnes enemigues llançades al contraatac, concentrant contra elles d'improvís un terrible foc que les aniquilà. Durant la nit els austriacs empregueren nous atacs, sense èxit i sufrint moltes pèrdues. Els austriacs bombardejaren durant poc temps Asiago, Goritzia. En el restant del front accions d'artilleria.

En el front rus petites accions. No hi ha canvis a senyalar.

Al Cáucas, l'artilleria russa bombardejà amb èxit el port de Bota, entre Kozaff i Mamhatun.

Els romanesos rebutjaren, causant grans pèrdues, un atac austriac en la vall de l'Urghe i Bikas. En la vall d'Usul els romanesos obligaren a l'enemic a retirar-se fins més enllà de la frontera.

De Sport

FUT-BOL

Organitzat pel Club Deportivo, diumenge que vé, dia 22, son primer equip jugará en Hur camp un encounter amb el primer de l'Internacional.

L'«Internacional» és un equip de primera líliga. Ha jugat ja a Reus altres quatre voltes, que en res desfavoriren, per son resultat, al Deportivo: dos empats i dues pèrdues pels nostres, únicament amb la diferència de un goal.

A l'«Internacional» hi han nascut la majoria dels grans jugadors que avui dia figuren en els més potents equips catalans que no són de l'«Internacional».

Els seus principals elements són en Solá, que tant juga de davant centre com de defensa dret; en Montesinos, el gran defensa esquerra, que a no abusar bastant sovint de certs medis de defensa ilegals en fut bol, tant mateix fora molt millor; en Albar, porter que a Reus vingué amb el «Stadium». En el partit final del campionat de primers equips de segona líliga d'aquest any, tota la premsa deportiva feu uns grans elogis del seu treball, que aquell dia fou colosal.

Aquests tres elements jugant en Solá de back, fan un tercet molt temible i quelcom difícil de burlar.

Els demés elements no desmereixen d'aquests tres.

Demà ja anunciarem la constitució dels equips.

S. S.

Les ridiculeses i hipocresies del Sr. Pallejá

«Las Circunstancias» cada vegada que n'hi passa alguna de més o menys «respa», diu que reb felicitacions i més felicitacions de persones que no nomena, agenes adhoc a la política, «imparcial», etc. Una vegada ja repetíem al diari possibilista a que donés uns quants noms, que'ls volíem conèixer, de les nombrosíssimes persones de les quals rebien adhesions i felicitacions per quelcom que ara no recordem.

Clar està que no fou satisfeta la nostra curiositat; però «Las Circunstancias» no per desacreditat ha deixat el procediment; sino que continua utilitzant-lo a prova de ridiculs.

Actualment l'està empleiant amb motiu de la querrela que uns amics no tres han interposat per injuria i calumnia contra aquella publicació. Darrerament començava un «chispazo» així: «A las muchas que hemós recibido hay que añadir las pruebas de afecto» amb aital falta de sintaxis se referia als periòdics «Tarragona Federal» i «El Consecuente» que junt amb «Las Circunstancias», són allò de «los mismos perros...» per no dir «lobos de una misma camada». Per cert que el primer dels citats periòdics, orguen dels federals rebordonits de Nougués a Tarragona, deia que «hay denuncias que honran»; i an això podríem contestar que també hi deu haver crims que honren, com més horribles i espeluznants millor, però això serà per als professionals de la delinqüència, per als criminals natos de que ens parla Lombroso i els quals deuen sentir una secreta admiració pels seus «colegues» més furients i desanimats.

«El Consecuente», germà petit de «Las Circunstancias», o com si diguessim la seva torna, diu quelcom per a fer riure amb aquella seva carrincloneria peculiar que distingeix la falsa cultura de qui ha llegit però no ha paít o digerit les seves lectures. Vegi's la mostra: «Quién iba a decir al amigo Pallejá: Andando el tiempo tropezará en la escala zoológica con algo que hará bueno lo dicho por Aristóteles: «el hombre es un animal político». ¿Qué vol dir amb això l'autor de la cita? ¿Es que creu que Aristótil es proposava insultar a l'home amb la seva definició? Ni els mils, home, ni els mils! Així per a l'autor d'aquella tonteria és una mena d'insult a l'home la seva definició unàniment acceptada de «animal racional». Perque ha de sapiguer l'autor d'aquella burrada, que Aristótil a l'emplear la paraula «animal» en la definició de l'home, ho fa per a fixar o determinar el gènere pròxim, l'animalitat, del concepte home, i la paraula «polític» l'emplea per a determinar la diferència última o específica que distingeix a l'home dels demés animals de la creació, o sigui la racionalitat traduïda en actes de govern, de disciplina, de mètode, de perfecció, etc. ¿Ens ha entés el pobre dimoni que així pretén tractar-se de tu, i esmenar-li la plana, ridiculitzant-lo, al nomenat pare de la filosofia, l'eminentíssim Aristótil?

Davant d'aquestes mostres d'incultura, d'irracionalitat quasi, ens expliquem perfectament que «Las Circunstancias» distingeixi als citats «queridos colegas», i a sos «amigos y correligionarios», de les persones, com així ho fa al peu de lo que transcriu de «Tarragona Federal» i de «El Consecuente», dient: «Gracias a todos, y crean tan queridos colegas como ASIMISMO LAS PERSONAS, además de los amigos y correligionarios»...

«Las Circunstancias» ens acusa de que «después de haber demandado los hombres de «Foment» ante los tribunales» al seu «querido director don Ramón Pallejá», continuem «echando espaldas de basura en forma de prosa fomentista» sobre aquell seu «buen amigo». I continua el diari possibilista, arxíu de la cortesía i el ben parlar: «No sabe el receptáculo ese de inmundicia, que al señor Pallejá, no le ensucian las porquerías...» Desconeixem aquesta immunitat del senyor Pallejá, però, vaja, no val abusar, que si no fos que ens penem que ell mateix se les diu aquestes tonteries, ens pensariem que li prenen el pel.

Per lo demés, no està en lo cert ni en lo just «Las Circunstancias» quan diu que nosaltres seguim «injuriando como siempre» al senyor Pallejá després d'haver sigut portat aquest senyor als tribunals per amics nostres. Des del judici de conciliació preparatori de la querrela, que nosaltres hem passat la majoria de dies sense ni sisquera parlar no ja del senyor Pallejá, sino ni sisquera de «Las Circunstancias», i això que'l diari possibilista no ha parat de refermar i agravar els insults i falses imputacions contra nosaltres i els aludits amics dirigides. Ni sisquera ens hem fet ressó de la querrela contra FOMENT preparada pel senyor Pallejá en represalia a la contra d'ell presentada i que tira per terra allò que diu que ell ens «entrega al tribunal justiciero de la opinión pública».

De manera que el diari possibilista no fa res més que guanyar-nos per mà i dir de nosaltres lo que nosaltres hauríem de dir d'ell, amb la sola diferència, que no és poca, de que nosaltres estariem en lo cert i en lo just, i «Las Circunstancias» no hi està.

«Las Circunstancias» aquests dies s'entreté en dir i repetir que nosaltres som uns professionals de l'injuria i la calumnia, que res respectem, ni la vida privada de les persones, ni la memoria dels morts, ni l'honor de les senyores.

Aquestes imputacions, així generalitzant, sense concretar, sense esmentar fets, són una canallada, una altra infamia, la que fa mil i una del diari possibilista. En canvi nosaltres podem citar fets; ¿qué deia «Las Circunstancias» d'un amic nostre fa uns dies? Que era poc menys que un quebrat, que un informal en sos negocis. I d'un altre amic nostre, ¿qué n'havia dit pocs dies abans? No res menys que una indecentada grollera, asquerosa, repugnant, que no hi ha manera de traduir al llenguatge més o menys culte per a no ofendre el pudor de les persones decents.

Mai hem descendit nosaltres al terreny de «Las Circunstancias», i si qualche vegada ens hem vist compeltits a parlar fort i dur, ha sigut perquè ha mitjansat una provocació, per a respondre a insults grollers que'ns han dirigit. Bona prova n'és d'aquesta asseveració, el fet de que'l senyor Pallejá, per a querellar-se contra nosaltres, té de fer-ho; per uns comentaris que ens mereixé quelcom que ell estampà en «Las Circunstancias» i per lo qual s'han tingut de querellar uns amics nostres. De manera que en lo nostre si hi ha insult és contestant i repel·lint altres insults més greus de «Las Circunstancias».

Així sol és prou eloqüent per a demostrar la mala fe, la perversitat i la hipocresia d'aquests deslleals adversaris nostres quan ens acusen d'esser nosaltres els provocadors d'aquests incidents lamentables que tan poc favor fan al nostre poble.

Setmana Deportiva i Festes Popolars

Festa del Pedal

Tindrà lloc a Reus el dia 29 del corrent, organitzada pel Club Velocipedista d'aquesta ciutat, secundant l'iniciativa del Club Gimnàstic de Tarragona i amb la cooperació de les entitats afins de la provincia.

Reglament per a la cursa de 100 Kilómetros

1er. La cursa començarà a les set del matí, devent presentar-se mitja hora abans eis corredors a la meta de sortida, Plaça de Prim.

2on. Per aquesta cursa regirà el reglament de la U. V. E., essent el recorregut tres voltes el circuit Reus, Riudoms, Montbrío, Montroig, on hi haurà la meta de viratge, regressant a Cambrils, Reus. Total 100 kilòmetres.

3er. Les sollicituts d'inscripció se dirigiran al secretari del Club Velocipedista de Reus, Llovera, 15, o al secretari de la S. C. del Club Gimnàstic de Tarragona, per tot el dia 27 d'octubre.

4rt. El Jurat es reserva el dret de resoldre qualsevol incident que pogués suscitar-se i que no estés previst en el Reglament de la U. V. E.

5nt. El temps màxim per a classificar-se és de cinc hores.

6sé. Els premis serán entregats als corredors victoriosos en el lloc social del Club Velocipedista.

7té. L'import de l'inscripció serà de 250 pessetes, devent pagar el doble els que s'inscriguin passada la fetxa abans indicada.

Gazeta del treball

Els lampistes de Tarragona i Reus

Es pot dir que han quedat solucionades les vagues que sostenien els lampistes i llaners d'aquesta ciutat i de la veïna capital.

Els de Tarragona han tornat a la feina acceptant, en principi, les concessions dels patrons, entre les quals hi figura l'aument d'un 15 per 100 els jornals. Ara es reuniran els treballadors per a ratificar lo fet pels seus representants. Es creu que la vaga quedarà definitivament solucionada, ja que, al renuar el treball, els obrers de nostren estar disposats a transigir.

A Reus s'ha solucionat mitjansant l'aument d'un ral diari en els jornals, la reglamentació de l'aprenentatge i varies altres millores de menys importancia.

Estadística

Segons càlculs de la Secció d'Estadística del Museu Social, resulten per al passat mes de setembre els següents tants per cent de vaga forçosa en els obrers sindicats de diverses industries: paletes i manobres, 1,3 per 100; pintors, 1,3; fusters, 4,8; metalúrgics, 0; i tipògrafs, 3,6.

Per a tots els oficis anteriors reunits la xifra es de 3,2.

Del Congrés ferroviari

Després de discutir sobre les repulies de la Companyia, el Congrés extraordinari del Sindicat ferroviari Nord aprobà les següents reclamacions del personal de tracció:

1.ª Supressió de les primes per economia de grassa i combustible, substituint-les amb una assignació per kilòmetre amb arreglo a un quadro determinat, corresponent als fogainers la meitat de la dels maquinistes.

2.ª Que a més de 20 dies de llicencia anyal se concedeixin dos de descans al mes.

3.ª Jornada de vuit, deu i dotze hores, segons els trens.

4.ª Que en els exàmens del fogainers intervingui un maquinista de la mateixa residencia de l'examinat.

—Una comissió de congressistes visità al president del Congrés dels Diputats, senyor Villanueva, diputat per Logroño, per a demanar-li intercedeixi en favor dels condemnats pels fets de Cenicero.

Conflictes obrers

S'han declarat en vaga els constructors de carruatges de Sabadell.

—Els espartanyers de la fàbrica de don Angel García, de Lorca (Murcia), han deixat la feina sollicitant la reglamentació de la jornada.

—Están en vaga els obrers de la mina «Mendigoria», de Jara (Cartagena). Demanen el despido dels esquirois.

—Ha terminat la vaga de ferrers i manyans de Cullera.

—Amb motiu del despido d'uns companys, están en vaga els carregadors de mineral dels dipòsits de l'Associació de Miners de Huelva.

Secció Oficial

REGISTRE CIVIL

Inscripcions del dia 18 octubre de 1916

Naixements

Adelina Martí Pallarès.—Cecili Martorell Martí.—Isabel Marsal Freixa.

Defuncions

Ricard Andreu Roca, 4 mesos, Sant Jaume, 34.

Matrimonis

Lluís Fort Prat amb Dolores Ferré Pons.—Anton Bové Roca amb Maria Josa Llauredó.

Teatre Centre de Lectura

Gran Companyia còmic-dramàtica

de la que n'formen part les notables artistes

Senyores Fremont, Verdier i Fornes

i els senyors

Vinas, Ginestet, Bové, Pallach i Santacana

DEBUT EL PROPER DIUMENGE, DIA 22 D'OCTUBRE
FUNCIONS TARDA I NIT - ENTRADA PER LA PLANTA BAIXA

Vegi's la llista de Companyia i preus, en la Secció d'Espectacles

: : : QUEDA OBERT L'ABONAMENT : : :

: : : EN LA CONSERGERIA DEL CENTRE : : :

Informació

Escola de Viticultura i Enologia de Reus

Observacions Meteorològiques

DEL DIA D'AHIR

	A les 9	A les 15
Baròmetre corregit a 0°	756.2	753.8
Sol	24.6	
TERMOMETRE		
MÀXIMA	Ombra	23.5
MÍNIMA	Sol	12.1
PSICRÒMETRE	Termòmetre sec.	17.2
Idem humit.		14.3
Humitat relativa de l'aire.		70.1
Tensió del vapor acuós.		10.7
ANEMÒMETRE	Direcció del vent.	O NO
Velocitat del vent.		278
Pluviòmetre.		0.3
Evaporímetre.		4.2
Estat del cel.	Ras	Núvol

Hem tingut el goig de visitar el nou local habilitat per a donar accés al teatre del Centre de Lectura, des del carrer Major, per la planta baixa i hem de confessar que hem tingut una agradable sorpresa per lo ben dispost del lloc.

Amb aquestes reformes, el teatre tindrà un saló de descans realment esplèndid, de la mateixa capacitat que'l saló d'actes del pis principal. Anexe a aquest saló, hi ha l'espaiosa Sala-Café, higiènic excusat per a homes i dones, guarda-roba, etc., etc.

Aquestes reformes són d'una importancia capdal per al susdit teatre, doncs ara podrà ésser desallotjat amb la major rapidesa. Basti dir que no s'haurà de pujar ni baixar una sola escala per a entrar des del carrer a la platea, passant sempre per llocs quines obertures tenen com a mínim dos metres i mig d'amplada.

Es indiscutiblement una gran millora per al Centre, ja que aquest nou local no solament servirà com a dependencia del teatre, sino que s'habilitarà per a conferencies i reunions, i d'aquesta manera el saló d'actes, una vegada reformat, podrà reservar-se per a les festes extraordinaries.

Ahir faltava encara bastanta feina a fer per a donar el nou local per acabat, però de totes maneres pot posarse ja al servei dels senyors socis.

El president de la Cambra Agrícola Oficial de la provincia ha convocat per a demà a la Junta directiva per a tractar del projecte de llei que afecta als alcoholos.

Un aplec d'amics de la gran obra den Gaudí se proposa organitzar, en diversos indrets de Catalunya, exposicions gràfiques del temple de la Sagrada Família, de Barcelona, obrint suscripcions a propòsit de la continuació i major activitat dels treballs de construcció.

Darrerament se n'ha celebrat una a Falset, que ha estat molt visitada.

FRANCISCO PRIUS DEMESTRE

Corredor de Comerç Col·legiat

Arraval Santa Agna, 57.—Teléfon n.º 5

CANVI - VALORS - CUPONS

Negocio els cupons venciment 15 novembre.

La sessió ordinaria de l'Ajuntament que correspon a la present setmana, se celebrarà de segona convocatoria aquesta nit, a les nou.

L'Associació d'Amics de l'Arbre, de Tarragona, ha fixat el dia 29 de l'actual per a celebrar sa festa anyal, en la que hi pendrán part els soldats d'aquella guarnició, en atenció a ésser en sa majoria pagesos.

EDUARD RECASENS
ARRAVAL - SANTA AGNA, 55. TELÉFON 108
Negoció els cupons venciment 15 de novembre pròxim
Compra i venda de tota classe de valors de cotisació corrent.—Compra i venda de paper estranger.—Compra de bitllets de Banc estrangers i monedes d'or nacionals i estrangeres.—Descompte de tota classe de cupons.—Ordres per a les Borses de Barcelona, Madrid i París.

Llegim que a primers del mes vinent apareixerà a Barcelona una revista esportiva escrita, tota ella, en la nostra llengua.

Aquesta nit tindran lloc al cine Sala Reus extraordinàries sessions, projectant-se emocionants pel·lícules d'art de la tan acreditada casa Pathé.

LA VANGUARDIA
DIARI INDEPENDENT
Per a anuncis, subscripció, venda, repartí demés, dirigir-se exclusivament la corresponçal, Josep Deu, arraval baix Jesús, 8, accessori, tenda «La Vanguardia».—REUS.

El governador civil ha imposat dues multes de 500 pessetes als duenyos de dos cafés de Tarragona que no han complert les ordres sobre el joc.

La guardia civil d'Horta participa el suïcidi del veí Francisco Ferrat, que portà a cap el seu propòsit pegant-se un tir d'escopeta.

Xorisso marca EL LEON
Fabricats exclusivament amb carns de tocino escullides i fresques
De vendà:
Daniel Borrell, carrer del Sol.

Ha visitat nostra Redacció el primer nombre del periòdic quinzenal que amb el títol de «Renovació» veurà la llum a Granollers i serà portaveu de la Joventut Nacionalista Republicana-Socialista que s'està organitzant en aquella localitat.

Desitgem al novell confrare llarga i pròspera vida.

L'agent executiu de Falset anuncia la venda de cinc peces de terra éel terme de Garcia i altra de Lloá.

Molts pescadors del barri marítim de l'immediata vila de Cambrils, han tingut que abandonar aquella costa, amb motiu de la escassetat de peix que en la mateixa s'observa, sens dubte a causa d'haver-se adelantat aquest any la pesca anomenada del «bou».

En venda

Se ven un acreditat establiment de Sabateria situat en un punt céntric d'aquesta ciutat.
Informes en aquesta impremta.

Calçat de totes classes
F. Surroca.-Monterols, 26.-REUS

Se necessiten masovers, sense fills petits.
Informes en aquesta impremta.

El Dr. A. TORT NICOLAU, especialista en parts i enfermetats de les dones, ex-quefe clinic de la Maternitat i Col·legi de la Pau, de Madrid,

HA TRASLLADAT
el seu consultori al carrer de Sant Joan núm. 2, primer, damunt del Cafè d'Espanya.
Consulta de 10 a 12 i de 3 a 5.
Teléfon número 78

Fa falta Dependent i Aprent

per a un comerç de **Merceria i Novetats** d'aquesta.
Informaran en aquesta impremta.

Espectacles

Centre de Lectura
Temporada de 1916 a 1917.—Companyia de declamació dirigida pel primer actor don Joaquim Vinyas i de la que'n forma part la notable primera actriu donya Elvira Fremont.—Inauguració: Diumenge dia 22 d'octubre.

LLISTA del personal artístic per ordre alfabètic
Actrius.—Fornés Josefina. Fremont Elvira. Gassó Laura. Puig Maria. Verdier Antonia.—Per a papers especials nena Julia Bové.

Actors.—Aguiló Antoni. Alcoy Josep. Benet Josep M.^a. Bové Enric. Ginestet Emili. Pallac Francisco. Santacana Joan. Vals Francisco. Vinyas Joaquim.—Sastreteria, Gabriel Riba. Perruqueria, J. Viñas. Maquinaria, Carbonell i Alcaraz. Electricista, Josep Lozano.

PREUS diaris per a les funcions de nit.—Palco platea amb 4 entrades, 6 ptes.—Id. principal amb 4 id., 4'50.—Butaca platea amb entrada, 1.—Id. circular amb id., 0'69.—Davantera de grada, 0'40.—Entrada a localitat, 0'35.—Entrada general, 0'30.

PREUS diaris per a les funcions de tarda.—Palco platea amb 4 entrades, 4 ptes.—Id. principal amb 4 id., 3.—Butaca platea amb entrada, 0'75.—Idem circular amb id., 0'40.—Davantera de grada, 0'30.—Entrada a localitat, 0'25.—Entrada general, 0'20.
(Tots els impostos, a càrrec de l'Empresa).

SENSE aquesta marca

l'aparell **NO** és un «Gramófon»
: : Catàlegs gratis : :

— DIPOSIT DE RELLOTGERIA.—RELLOTGES DE BUTXACA i DESPERTADORS DES DE 2'90 PESSETES —

Companyia del Gramófon

SOCIETAT ANÓNIMA ESPANYOLA

Éxit colosal dels célebres artistes

Titta Ruffo i Caruso

en discs marca Gramófono

De venda: **R. Perpiñá.**

Major, 22. — REUS. — Despàtx: 24, pral

Academia de Dibuix i Pintura

DIRIGIDA PER
Don Tomás Bergadà
Professor suplent de Dibuix de l'Institut general i tècnic

Classes de Dibuix linial, figura, adorno, paisatge i al natural; pintura a l'oli i aquarella i al temple per a pintors decoradors.—Classe especial per a senyorettes. Hores de classe convencionals.—L'obertura de les classes al primer d'octubre.

Lliçons a domicili
Arraval baix de Jesús, 31, baixos

Companyia Reusense de Tramvies

Servei de trens que regirà des del dia 1 d'octubre de 1916

Sortides de Reus (Arraval Robuster)	Sortides de Salou
Tren n.º 26 > 8'25	Tren n.º 25 a las 9'15
> > 12 > 15'	> > 1 > 16'
> > 36 > 17'05	> > 35 > 18'40

En els diumenges i dies festius s'expediran bitllets d'anada i tornada a 0'60 valeders per al retorn per tot el dia de sa expedició i en tots els trens.

TIPOGRAFIA CATALANA.—LLOVERA, 23

La bombeta eléctrica POPE

Es distingeix de totes les altres per sa duració, llum blanca i poc consum

Representant exclusiu per la provincia de Tarragona **AGUSTÍ GIL**

Carrer Estanislau Figueres, 18. - Cafè del Brasil

Comerç de Ferreteria i Quincalla

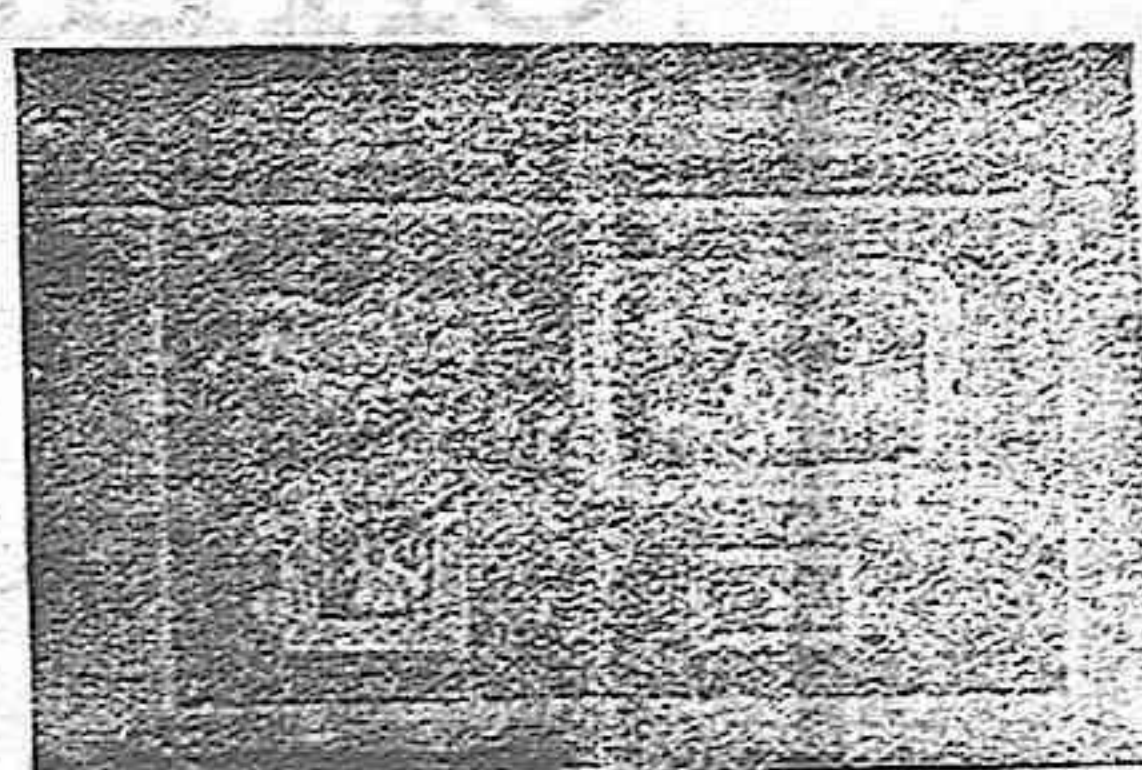
Material per a mines i obres públiques. — Especialitat en articles per a construcció d'edificis

RAMÓN SALVAT

ARRAVAL ALT DE JESÚS, 30. — Teléfon 220. — REUS

Cuines económicas

No compreu cuines sense ans fer-se càrrec de les ventatges que reuneixen les d'aquesta casa.

Totes les cuines, són assegurades i garantides de ínfim consum de combustible.

Assortit complet de tot lo concernent al ram de fumisteria

Nou Consultori de Medicina i Cirurgia

Dr. Josep Rebullida Pedret

EX ALUMNE INTERN DEL Dr. GAJAL
Especialitat en enfermetats del noi i de la dona

Alumne de les clíniques dels Drs. Olshausen, de Munich, i Pfandier

OPERACIONS. - Hores de consulta: de 10 a 12 del matí i de 3 a 5 de la tarda

Hotel París. - REUS

COL·LEGI D'INTERNES DE L'INSTITUT

DIRIGIT PER **Don Joan Ollé Vallés**

DIRECTOR ESPIRITUAL:
Rvnt. Dr. Don Ramón Minguell
Capellà del mateix Institut

Pàrvuls, Elemental, Superior, Batxillerat, Magisteri, Càlcul Mercantil, Teneduría de Llibres, Caligrafia, Redacció i Ortografia, Francés, Mecanografia, Solfeig i Piano.

-- Entrada per la plaça d'Hércules --

“LA UNION COMERCIAL”

Companyia Anglesa de Segurs
Capital suscrit: Ptes. 73.750.000

RAM D'INCENDIS

AGENT A REUS I SON PARTIT
JOSEP VOLTAS DOMENECH
REUS.-Sant Pancrasi, 17, entr. (davant l'iglesia la Providencia)

EL CAS MÉS SENZILL DE TOS;

el retredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més ue afeccions transitories constitueixen un per seri i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de atarros mal cuidats. Les

PASTILLES SERRA

compostes de balsàmics, antissèptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el remei millor que pot recomanar-se en la segurita d'obtenir promptes i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estava el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia i dificultava la respiració.

Es venen a 2 rals capsa.

Litinoïdes Serra

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a l'obtenció de

riquíssima aigua de taula

Exigiu sempre el nom Litinoïdes Serra sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és llegítima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capses de 12 paquets a 1 pesseta; de 50 paquets a 3'65 pessetes; de 100 paquets a 7 pessetes; UN PAQUET SOLT: 10 CENTIMS.

EL RECONSTITUENT MILLOR

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment, proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Enofostorina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció, vivificant tal que pot dir-se que REFA el cos, rendit per l'anèmia; remineralitza la materia gris; aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la velleïsa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'impotent.

FARMACIA SERRA, Arraval de Santa Agna, 80 - REUS

No compreu trajos ni abrics

sense abans visitar la

SASTRERIA QUERALT

Monterols, 35. - Reus.

PURESA GARANTIDA

Obsequi als consumidors del "Cafè Pampa"

El CAFÈ PAMPA és cultivat i recolectat de llevor especial.—La torrefacció del CAFÈ PAMPA és tan perfecta en la concentració del seu propi aroma, que's considera com un dels més moderns avenços de la ciencia i l'industria.

Per cada compra de 100 grams (tres onces) de CAFÈ PAMPA se regala un bitllet dels següents

PREMIS

- Primer. Una magnífica figura de moviment i una moneda d'or de 25 pessetes.
- Segon. Un rellotge per a senyor i una moneda d'or de 25 pessetes.
- Tercer. Un rellotge de senyora i una moneda d'or de 20 pessetes.
- Quart. Una moneda d'or de 20 pessetes.
- Quint. Una moneda d'or de 10 pessetes.
- Sisé. Una moneda d'or de 5 pessetes.
- 21 premis de 2'50 pessetes cada un.

Els números premiats seran els que obtinguin el número igual o les 27 primeres sorts de la Loteria Nacional que se celebrarà a Madrid el dia 22 de desembre de 1916.

Agent exclusiu per a la venda a Espanya:

Román Marimón, Plaça de Catalunya, 7. - REUS

El "Cafè Pampa" se serveix en el BAR AMERICA

Dipòsit de l'exquisit Xocolate del RAM

No deixeu de prendre CAFÈ PAMPA i recomanar-lo als vostres amics

NOVA LÁMPARA ESTRANGERA

Làmpara Nitrògen

Dispot 1/2 Watt

Gran potència lluminica. — Consum veritat. Duració sens rival

Demaneu-la a tots els bons establiments d'Electricitat i a vos tres electricistes.

Concessionari i dipositari per a Espanya i Portugal:

Plutarco Texidó. - Carme, 35. - Barcelona

Per a demandes, dirigir-se a la tenda de material elèctric, CARME, 35.—PROP. DE LES RAMBLES

Representant en aquesta provincia

JOSEP BALDRICH

SANT ELIES, 2, 2.ª, 1.ª REUS

SABATERIA

PERE ROIG

SUCCESSOR DE JOSEP M.ª MARTÍ

Baratura - - Elegancia - - Solidesa - - Perfecció

ARRAVAL DE SANTA AGNA, 28 - REUS

AROMA CONCENTRAT

GRAN DIGESTIU